

Vattenbruk 2011

Aquaculture in Sweden in 2011

I korta drag

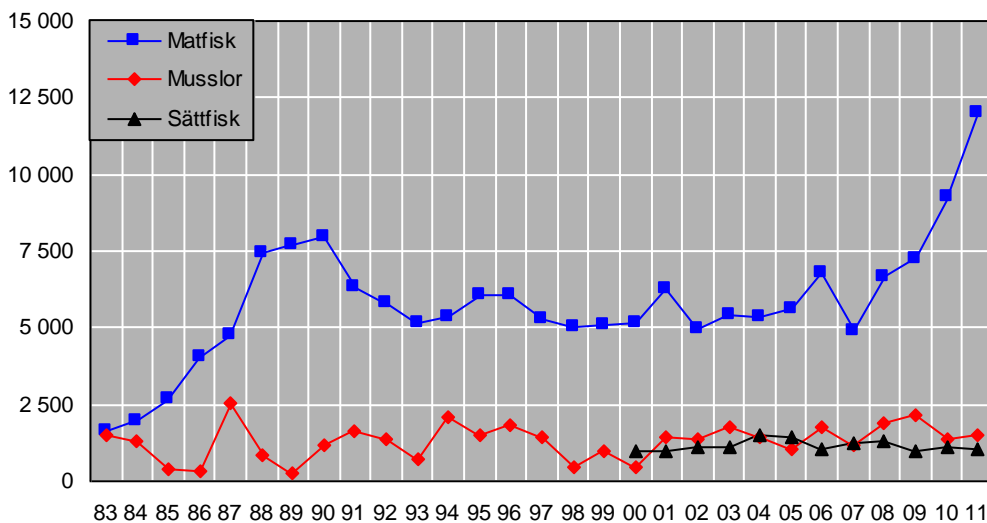
Ökad odling av matfisk år 2011

År 2011 producerades inom svenskt vattenbruk 10 140 ton *matfisk* i slaktad vikt, vilket motsvarar 11 970 ton i beräknad hel färskvikt. Detta är 29 % högre än 2010 års produktion. Den slaktade fisken bestod till 90 % av regnbåge. Vidare producerades bl.a. 1 128 ton röding och 1 470 ton musslor. Det sammanlagda värdet av all produktion för konsumtion har beräknats till 328 miljoner kronor. Motsvarande värde för år 2010 var 254 miljoner kronor.

Produktionen av *sättfisk och sättkräftor* skattas till 1 064 ton. Även här är regnbåge den dominerande arten. Värdet av produktion för utsättning beräknas till 77 miljoner kronor.

Figur A. Produktion inom svenskt vattenbruk 1983–2011

Hel färskvikt, ton

Olle Funcke, tfn 019-17 60 51, Olle.Funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4196 Serie Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 17 augusti 2012.

URN:NBN:SE:SCB-2011-JO60SM1201_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Antal odlingar	3
Produktion för konsumtion	6
Produktion inom havsbruket	8
Produktion i sötvatten	8
Produktion för utsättning	9
Försäljningsvärden	10
Försäljning för konsumtion	10
Försäljning för utsättning	11
Odlingsanläggningar	12
Sysselsättning	13
Utsättning av lax- och havsöringsungar	14
Tabeller	15
1. Antal laxungar utsatta i älvar och kustområden, 1000-tal	15
2. Antal havsöringsungar utsatta i älvar och kustområden, 1000-tal	15
Fakta om statistiken	16
Detta omfattar statistiken	16
Så görs statistiken	17
Statistikens tillförlitlighet	17
Bra att veta	17
Annan statistik	17
Elektronisk publicering	17
In English	18
Summary	18
List of tables	18
List of terms	18

Statistiken med kommentarer

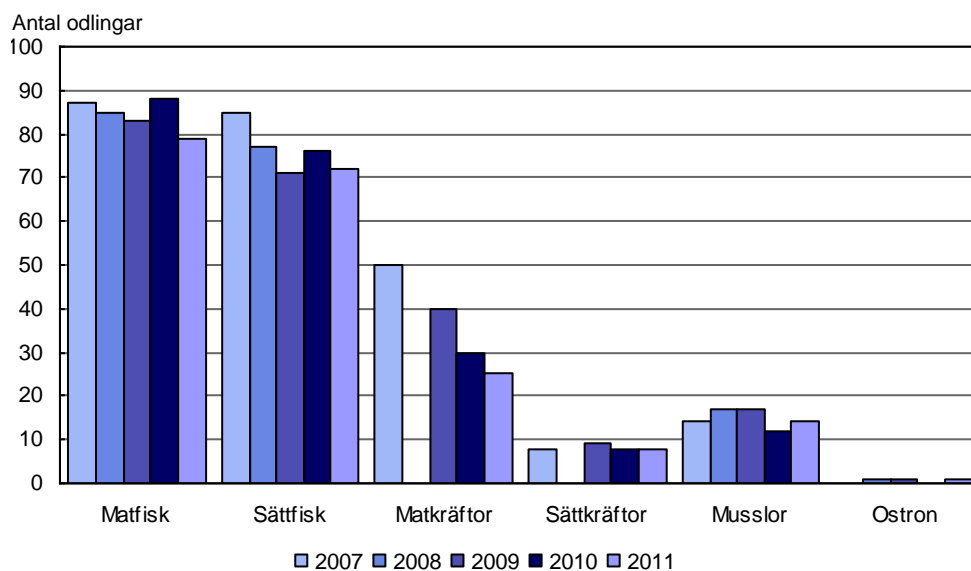
Undersökningen om vattenbruk vänder sig till samtliga odlingar som beviljats tillstånd att bedriva odling av fisk, kräftor, musslor m.m. Uppgifterna insamlas med hjälp av en postenkät där odlaren fyller i uppgifter om bl.a. driftsinriktning, odlad art, produktionsvolym och försäljningsvärde.

Antal odlingar

Tablå 1. Antal odlingar efter produktionsinriktning per län 2011

Län	Matfisk	Sättfisk	Matkräftor	Sättkräftor	Musslor	Ostron
Stockholm	3	1	1	-	-	-
Uppsala	-	2	1	1	-	-
Södermanland	1	1	-	-	-	-
Östergötland	2	3	3	1	-	-
Jönköping	4	2	1	1	-	-
Kronoberg	-	5	1	-	-	-
Kalmar	7	2	5	3	-	-
Gotland	-	-	1	1	-	-
Blekinge	2	4	2	-	-	-
Skåne	6	2	5	-	-	-
Halland	2	2	1	-	-	-
Västra Götaland	5	6	-	1	14	1
Värmland	5	3	3	-	-	-
Örebro	1	5	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-
Dalarna	4	5	-	-	-	-
Gävleborg	4	8	-	-	-	-
Västernorrland	5	2	-	-	-	-
Jämtland	13	5	-	-	-	-
Västerbotten	6	6	-	-	-	-
Norrbottnen	9	8	1	-	-	-
Hela riket	79	72	25	8	14	1

Figur B. Antal odlingar efter produktionsinriktning 2007–2011

Anm. Kräftodlingar publicerades ej år 2008.

Antalet odlingar efter odlad art för konsumtion respektive odlingar för utsättning visas i tablå 2 och 3 nedan. Odlingar med kombinationsverksamhet kan ingå i båda tablåerna.

Tablå 2. Antal odlingar av matfisk, matkräftor och blötdjur 2002–2011

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regnbåge	117	110	103	85	83	76	73	77	80	70
Lax	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Ål	4	3	2	3	3	2	2	1	1	1
Röding	17	15	15	14	11	14	17	14	15	12
Öring	7	5	6	5	6	7	7	4	3	3
Musslor	15	15	17	17	16	14	17	17	12	14
Kräftor	108	110	105	93	70	50	*)	40	30	25
Ostron	1	-	1	-	1	-	1	1	-	1

*) Kräftodlingar publicerades ej år 2008.

Tablå 3. Antal odlingar av sättfisk och sättkräftor 2002–2011

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regnbåge	62	63	67	63	55	56	60	52	55	55
Lax	8	8	10	11	9	6	8	5	8	6
Ål	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Röding	32	25	22	25	24	23	23	20	20	23
Öring	50	52	50	49	47	44	48	45	47	45
Kräftor	16	13	9	8	10	8	*)	9	8	8
Övriga	16	17	17	13	12	13	13	9	13	12

*) Kräftodlingar publicerades ej år 2008.

Av de inkomna enkätsvaren härrör 442 från odlingar som under 2011 bedrev något slag av odling, hade för avsikt att göra detta i en nära framtid eller som var tillfälligt vilande. Bland odlingar som rapporterat pågående verksamhet finns även ett antal där fisk enbart hållits kvar i odling, överförts till annan odling eller förts över till produktionsåret 2012. Sådana odlingar ingår inte i någon av tablåerna.

Produktion

Genom enkäten insamlades uppgifter om produktionen av matfisk, matkräftor och blötdjur, dvs. slutprodukter avsedda för konsumtion. Sedan år 2000 insamlas även uppgifter om produktion för annat ändamål än konsumtion, s.k. sättfisk/sättkräftverksamhet.

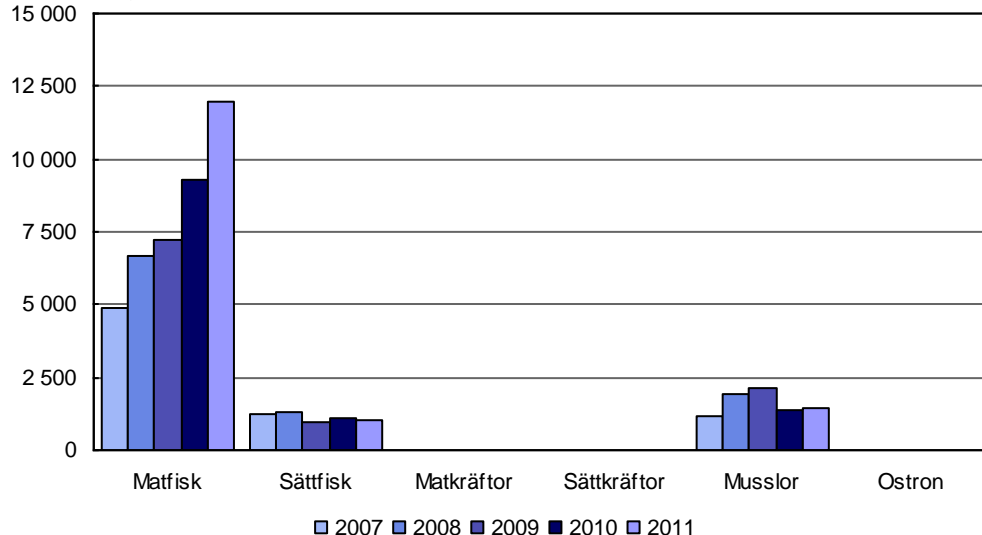
Tablå 4. Produktion efter inriktning per län 2011, hel färskvikt, ton

Län	Matfisk	Sättfisk	Matkräftor	Sättkräftor	Musslor	Ostron
Stockholm	62	-	-	-
Uppsala	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-
Östergötland	..	15	-	-
Jönköping	15	-	-
Kronoberg	-	59	..	-	-	-
Kalmar	12	-	-
Gotland	-	-	-	-
Blekinge	..	30	..	-	-	-
Skåne	102	-	-	-
Halland	-	-	-
Västra Götaland	433	109	-	..	1 470	..
Värmland	1 528	86	..	-	-	-
Örebro	..	170	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-
Dalarna	1 052	72	-	-	-	-
Gävleborg	20	143	-	-	-	-
Västernorrland	2 824	..	-	-	-	-
Jämtland	2 786	59	-	-	-	-
Västerbotten	2 744	42	-	-	-	-
Norrbottn	174	55	..	-	-	-
Hela riket	11 970	1 064	1	1	1 470	..

Anm. För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Figur C. Produktion efter inriktning 2007–2011, hel färskvikt, ton

Hel färskvikt, ton

Produktion för konsumtion

Den totala produktionen av matfisk uppgick år 2011 till 10 140 ton i slaktad vikt, vilket motsvarar 11 970 ton i beräknad hel färskvikt. Det är 29 % mer än 2010 års matfiskproduktion.

Den vanligaste arten för odling till konsumtionsfisk är regnbågslox. Slakten av matfisk avsåg till 90 % regnbåge, eller 9 106 ton vilket omräknat till hel färskvikt motsvarar 10 745 ton. Detta är 37 % över det föregående årets regnbågsproduktion.

Rödingproduktionen 2011 uppgick till 956 ton i slaktad vikt, vilket motsvarar 1 128 ton i hel färskvikt. Det är 14 % mindre än 2010 års uppgifter.

Produktionen av musslor kan variera kraftigt mellan olika år, bl.a. beroende på periodvisa skördestopp. Musselproduktionen 2011 uppgick till 1 470 ton jämfört med 1 382 ton år 2010.

Produktionen av ål för konsumtion skattas år 2011 till 90 ton.

Tablå 5. Produktion av matfisk, matkräftor och musslor efter odlad art 1983–2011, hel färskvikt, ton

År	Regnbåge	Lax, öring	Ål	Röding	Summa matfisk	Musslor	Kräftor
1983	1 567	28	2	1	1 598	1 498	0
1984	1 849	60	12	1	1 925	1 278	0
1985	2 532	81	41	5	2 665	415	0
1986	3 785	162	51	22	4 028	325	1
1987	4 388	224	90	27	4 743	2 556	1
1988	6 783	363	203	77	7 456	858	3
1989	6 634	771	166	98	7 693	241	4
1990	7 100	606	157	90	7 975	1 163	8
1991	5 834	273	141	85	6 352	1 643	8
1992	5 124	390	171	73	5 782	1 353	8
1993	4 865	8	169	114	5 179	737	11
1994	5 029	12	160	105	5 327	2 095	10
1995	5 772	25	139	85	6 040	1 521	12
1996	5 778	13	161	100	6 075	1 821	10
1997	4 875	3	189	183	5 276	1 425	8
1998	4 457	4	204	347	5 040	455	9
1999	4 458	12	222	386	5 109	954	9
2000	4 452	9	273	395	5 171	443	7
2001	5 255	18	200	786	6 286	1 444	6
2002	4 183	6	167	608	4 987	1 382	6
2003	4 886	1	170	324	5 404	1 742	7
2004	4 851	1	158	328	5 338	1 435	6
2005	4 968	1	222	439	5 630	1 069	6
2006	6 116	3	191	444	6 754	1 791	5
2007	4 366	4	175	374	4 919	1 168	3
2008	5 789	23	172	692	6 676	1 911	*)
2009	6 413	7 225	2 125	2
2010	7 859	1 307	9 260	1 382	1
2011	10 745	7	90	1 128	11 970	1 470	1

*) Kräftproduktion publicerades ej år 2008.

Anm. För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Total matfiskproduktion av regnbåge redovisas i tablå 6 och 7 med fördelning på län respektive efter odlingens storlek.

Tablå 6. Produktion av regnbåge till konsumtion per län 2011, hel färskvikt, ton

Län	Antal odlingar	Produktion, ton
Stockholm	3	62
Jönköping	4	15
Kalmar	6	12
Skåne	3	12
Västra Götaland	5	433
Värmland	5	1 528
Dalarna	4	1 052
Gävleborg	4	20
Västernorrland	5	2 824
Jämtland	12	2 411
Västerbotten	4	1 984
Norrbottn	8	174
Övriga län ¹		218
Uppsala	-	
Södermanland	1	
Östergötland	1	
Kronoberg	-	
Gotland	-	
Blekinge	2	
Halland	2	
Örebro	1	
Västmanland	-	
Hela riket	70	10 745

1) För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte uppgifter redovisas för vissa län.

Tablå 7 visar regnbågsproduktionen efter odlingsstorlek. Bland odlingar på 100 ton och mer har produktionen ökat från 7 065 till 10 186 ton mellan år 2010 och 2011. I gruppen 50,0 – 99,9 ton skattas produktionen till 100 ton jämfört med 345 ton året innan. De mindre odlingsgrupperna har redovisat ungefär samma produktionsvolym de senaste två åren.

Tablå 7. Produktion av regnbåge till konsumtion efter odlingens storlek 2011, hel färskvikt, ton

Odlingens storlek	Antal odlingar	Produktion, ton hel färskvikt
100,0 ton och däröver	15	10 186
50,0 - 99,9 ton	1	100
10,0 - 49,9 ton	12	381
0,5 - 9,9 ton	28	75
under 0,5 ton	14	3
Summa	70	10 745

Produktion inom havsbruket

I enkäten efterfrågas om odlingen sker i salt eller sött vatten. 30 % av regnbågsproduktionen och hela musselskörden kom år 2011 från kustbaserade odlingar vid havet. Denna odlingsform, dvs. vattenbruk bedrivet vid kust- och skärgårdsområden i havsvatten, brukar kallas "havsbruk". I tablå 8 och 9 sammanfattas matfiskproduktionen från det s.k. havsbruket. I tablå 10 redovisas matfiskproduktionen i sött vatten.

Tablå 8. Produktion i havsbruk 2002–2011, hel färskvikt, ton

Art	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regnbåge	1 894	1 252	1 553	1 725	1 769	1 739	1 981	2 431	2 283	3 255
Röding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lax, öring	-	-	-	-	-	-	-	7
Musslor	1 382	1 742	1 435	1 069	1 791	1 168	1 911	2 125	1 382	1 470
Ostron	..	-	..	-	..	-	-	..

Anm. För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Tablå 9. Produktion av regnbåge i havsbruk efter kuststräcka 2011, hel färskvikt, ton

Kuststräcka	Antal odlingar	Produktion, ton hel färskvikt
Norra ostkusten (län 21-25)	9	2 998
Södra ostkusten (län 01-09)	9	91
Syd- och västkusten (län 10-14)	3	166
Summa	21	3 255

*) Norra ostkusten: Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.
Södra ostkusten: Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands och Kalmar län.
Syd- och västkusten: Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län.

Produktion i sötvatten

70 % av regnbågsproduktionen år 2011 skedde i sötvatten. All röding- och ålproduktion för konsumtion kom också från sådana odlingar.

Tablå 10. Produktion i sötvatten 2002–2011, hel färskvikt, ton

Art	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regnbåge	2 289	3 634	3 298	3 243	4 347	2 627	3 808	3 982	5 576	7 490
Röding	608	324	328	439	444	374	692	672	1 307	1 128
Lax, öring	6	1	1	1	3	4	23
Ål	167	170	158	222	191	175	172	90

Anm. För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Produktion för utsättning

Den totala produktionen av sättfisk år 2011 uppgick till 1 064 ton vilket är något mindre än år 2010. Fisk som hållits kvar i odling eller överförs till annan odling, dvs. förts över till produktionsåret 2012, ingår ej.

Den vanligaste arten för odling till sättfisk är regnbåge. Sättfiskproduktionen år 2011 avsåg till 63 % regnbåge, eller 666 ton.

Öring är den näst vanligaste sättfisken med 237 ton eller 22 % av sättfiskproduktionen år 2011.

I gruppen ”Övriga” ingår bl.a. harr, gös och bäckröding. Då antalet odlare av dessa fiskarter är litet måste produktionen redovisas sammanslaget.

Tablå 11. Produktion av sättfisk och sättkräftor efter odlad art, hel färskvikt, ton

År	Regnbåge	Lax	Öring	Ål	Röding	Övriga	Summa sättfisk	Kräftor
2002	634	..	223	..	206	..	1 108	2
2003	699	..	214	..	163	..	1 108	0
2004	1 110	..	212	..	136	..	1 505	1
2005	1 039	..	223	..	135	..	1 462	1
2006	671	..	230	..	123	..	1 075	2
2007	838	..	192	..	149	..	1 227	1
2008	860	..	221	..	134	..	1 276	*)
2009	651	..	212	..	113	..	993	1
2010	617	..	221	..	142	57	1 077	1
2011	666	52	237	2	88	19	1 064	1

*) Kräftproduktion publicerades ej år 2008.

Anm. För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas

Försäljningsvärden

För båda verksamhetsinriktningarna (produktion för konsumtion respektive utsättning) efterfrågades försäljningsvärden. Uppgifter om försäljningsvärdet av produktionen lämnades av många odlare, dock inte av alla. Totala produktionsvärden har ändå kunnat beräknas genom att kvantitetsuppgifter utan motsvarande värden multiplicerats med riksnedelvärdet per art, vilket i sin tur framräknats på grundval av faktiskt redovisade uppgifter.

Försäljning för konsumtion

Det framräknade totalvärdet av produktion för konsumtion uppgick 2011 till 328 miljoner kronor, dvs. en ökning med 74 miljoner kronor eller 29 % jämfört med saluvärdet för år 2010. Med 262 miljoner kronor svarar regnbåge för 80 % av försäljningsvärdet vid matfiskproduktion.

Tablå 12. Matfisk-, matkräftor- och blötdjursproduktionens saluvärde 2002–2011, miljoner kronor löpande priser

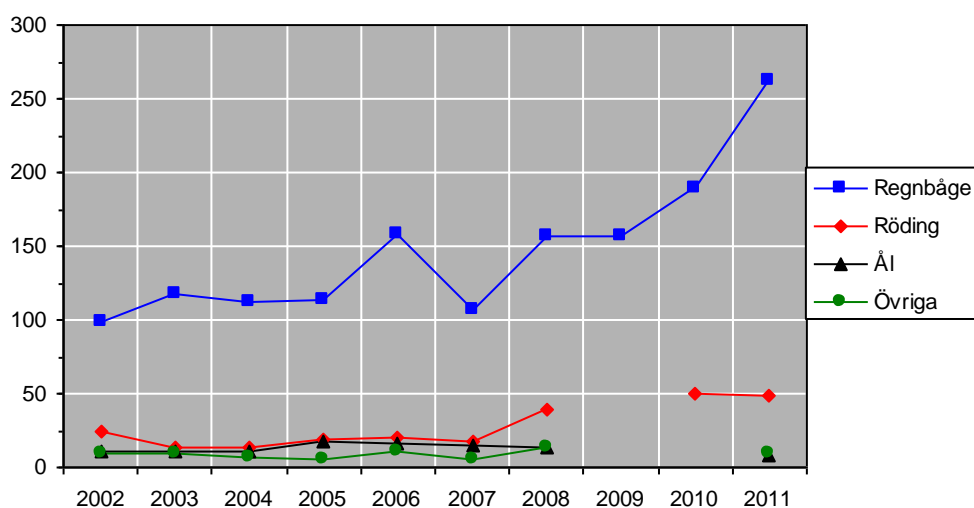
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regnbåge	99,3	116,9	111,7	113,5	157,5	107,1	157,3	157,1	188,9	261,6
Röding	24,7	14,0	13,7	19,2	20,4	17,0	39,8	31,7	50,1	49,3
Ål	10,4	11,1	11,3	17,3	16,2	14,5	13,2	11,3	..	7,5
Övriga	9,1	8,8	7,0	5,7	11,2	6,0	13,2	11,5	..	9,1
Summa	143,5	150,7	143,7	155,7	205,3	144,6	223,5	211,6	253,7	327,5

*) Saluvärden för kräftor ingår ej år 2008.

Anm. För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Figur D. Matfisk-, matkräftor- och blötdjursproduktionens saluvärde 2002-2011, löpande priser

Miljoner kronor

Anm. Värden för kräftor ingår ej år 2008.

För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Försäljning för utsättning

Det framräknade totalvärdet av sättfisk- och sättkräftproduktionen uppgick 2011 till 77 miljoner kronor, en minskning med 3 miljoner jämfört med år 2010. Fisk som hållits kvar i odling eller överförts till annan odling, dvs. förts över till produktionsåret 2012, ingår ej.

Tablå 13. Sättfisk- och sättkräftproduktionens saluvärde 2002–2011, miljoner kronor löpande priser

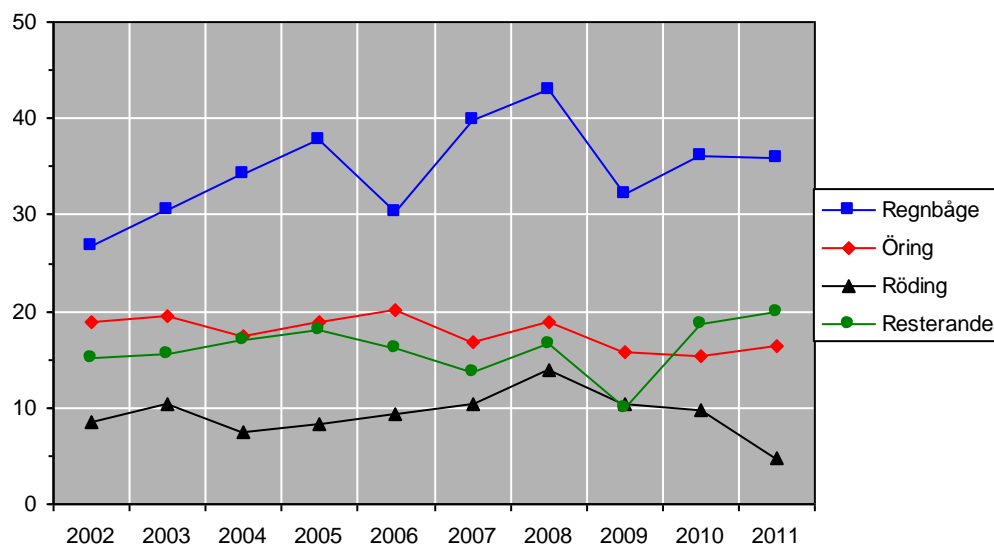
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regnbåge	26,7	30,6	34,3	37,7	30,3	39,8	42,9	32,1	36,0	35,9
Lax	5,9	4,0	6,8	7,3	6,4	4,5	6,4	3,3
Öring	18,9	19,4	17,5	18,9	20,2	16,8	18,8	15,7	15,4	16,3
Röding	8,6	10,3	7,4	8,2	9,3	10,3	13,9	10,3	9,7	4,8
Ål	4,0	2,7	4,7	5,8	4,2	4,5	6,5	9,8
Flodkräfta	0,7	0,4	0,5	0,8	1,3	0,7	*)	0,8	0,6	0,6
Signalkräfta	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,3	*)	0,0	0,0	0,0
Övriga	4,3	8,5	4,9	4,2	4,3	3,7	3,7	2,7	7,1	6,2
Summa	69,3	75,9	76,2	82,8	76,0	80,6	92,2	68,1	79,7	76,9

*) Saluvärden för kräftor ingår ej år 2008.

Anm. För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Figur E. Sättfisk- och sättkräftproduktionens saluvärde 2002–2011, miljoner kronor löpande priser

Miljoner kronor

Anm. Värden för kräftor ingår ej år 2008.

Odlingsanläggningar

Den vanligaste formen för produktion av matfisk etc. är s.k. flytande odling som avser odling i kassar. Denna odlingsform används både i insjöar och i kustvattnen. Genomsnittsstorleken per kasse i matfiskodlingar är cirka 1 130 m³. Andra anläggningsformer som används framför allt vid sättfiskproduktion är odling i dammar och i bassänger. Musslor produceras i repodlingar, en form av s.k. ned-sänkt odling.

I tablå 14 redovisas matfisk-, kräft- respektive musselproducenternas odlingsanläggningar för åren 2002 till 2011. Tablå 15 visar anläggningar för sättfiskproduktion under samma tidsperiod. Kombinerade mat- och sättfiskproduktionsanläggningar kan ingå i båda tabellerna beroende på odlarens redovisning i undersökningsblanketten. Uppgifter om recirkulerande system insamlas fr.o.m. år 2008.

För odlare som ej uppgivit anläggningens omfattning har riksgenomsnittet för respektive anläggningstyp använts vid summeringarna. I tablå 16 visas utnyttjade odlingsband och vattenarealer inom musselodlingen. I tablå 17 redovisas dammanläggningar för de odlare som producerar kräftor för konsumtion.

Tablå 14. Kassar och andra anläggningar för odling av matfisk

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kassar										
antal	752	771	673	625	685	637	643	650	662	655
volym, 1 000 m ³	328	430	403	397	456	454	525	610	617	741
Dammar										
antal	99	84	79	81	73	50	53	55	78	56
volym, 1 000 m ³	189	161	158	230	206	105	123	135	130	123
Bassänger mm										
antal	300	346	334	344	346	278	278	146	122	132
volym, 1 000 m ³	3	4	4	4	4	3	3	1	1	2
Recirkulerande system										
antal							84	11	11	13
volym, 1 000 m ³							1	0	0	0

Tablå 15. Kassar och andra anläggningar för odling av sättfisk

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kassar										
antal	311	304	280	313	335	345	336	294	295	246
volym, 1 000 m ³	40	38	33	40	44	56	50	38	45	39
Dammar										
antal	314	363	358	336	312	305	328	330	302	300
volym, 1 000 m ³	2 291	2 431	2 429	2 333	2 170	2 198	2 158	2 362	2 525	2 388
Bassänger mm										
antal	2 152	2 122	2 121	2 290	2 056	2 070	2 035	2 069	2 134	1 999
volym, 1 000 m ³	23	21	22	22	20	21	21	23	25	26
Recirkulerande system										
antal							115	115	115	55
volym, 1 000 m ³							1	1	1	1

Tablå 16. Odlingsband och vattenareal för musselodlingar

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Odlingsband										
1 000 m	740	749	794	689	1 340	715	1 332	1 574	750	748
vattenareal 1 000 m ²	185	187	206	164	1 421	264	1 269	1 610	336	256

Tablå 17. Dammar för odling av matkräftor

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Dammar										
antal	652	508	572	559	419	296	*)	273	204	194
volym, 1 000 m	1 166	1 030	1 003	1 056	937	582	*)	496	394	309

*) Uppgifter redovisas ej år 2008.

Sysselsättning

Tablå 18. Sysselsättning inom vattenbruket 2011

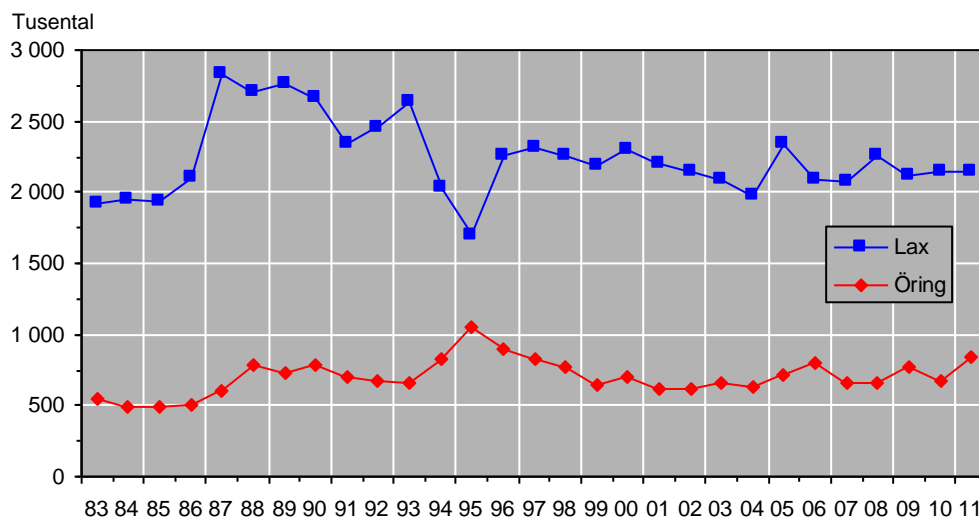
	Antal personer	1 000-tal timmar
Odling för konsumtion		
Män	178	199
Kvinnor	29	31
Odling för utsättning		
Män	165	177
Kvinnor	20	13
Summa	392	420

Den totala arbetsinsatsen inom vattenbruket år 2011 beräknas till 420 000 timmar (230 000 timmar för konsumtions- och 190 000 timmar för utsättningsverksamhet). Kombinationsodlingar kan ingå i flera verksamheters uppgifter varför uppdelningen är osäker. För odlare som ej uppgivit sysselsättningens omfattning har framräknade värden använts. Utgångspunkt har varit de redovisade uppgifterna om sysselsättning. Med hjälp av denna information och verksamhetens omfattning på blanketter med ej redovisad sysselsättning har skattningar av den totala sysselsättningen (antalet personer och timmar) inom respektive verksamhet gjorts.

Utsättning av lax- och havsöringsungar

Genom tillmötesgående från Fiskeriverket och fr.o.m. år 2011 baserat på uppgifter från Sveriges lantbruksuniversitet, redovisas här uppgifter om utsättningar i älvar och på kust av odlade lax- och havsöringsungar. Sådana utsättningar har huvudsakligen gjorts i syfte att kompensera för förlusterna av naturliga reproduktionsområden genom utbyggnaden av vattenkraften i älvarna. Diagrammet nedan och tabell 1 och tabell 2 i tabelldelen har sammanställts efter en av Fiskeriverket respektive Sveriges lantbruksuniversitet genomförd enkät till berörda odlingar. Till siffrorna över utsättningarna i Vänern och Vättern skall läggas mindre mängder lax- och havsöringsungar som inte rapporterats. Antalet utsatta lax- och havsöringsungar redovisas för åren 1983-1990 i tusental artificiella smoltenheter (asu). Från och med 1991 redovisas faktiskt antal.

Figur F. Utsättning av lax- och havsöringsungar 1983–2011

Tabeller

1. Antal laxungar utsatta i älvar och kustområden, 1000-tal

1. Number of fry of salmon released in rivers and coastal areas, thousands

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Lule älv	552	534	546	538	557	603	525	586	574
Skellefte älv	109	121	122	123	123	120	181	148	136
Ume älv	98	93	110	24	101	145	91	96	133
Ångermanälven	212	211	212	218	197	192	215	222	226
Indalsälven	452	264	516	312	356	361	327	363	315
Ljungan	-	13	-	-	-	-	-	-	-
Ljusnan	183	183	199	213	122	196	209	209	173
Dalälven	212	226	225	236	203	267	232	209	241
Sthlms ström	5	3	3	10	28	5	14	15	8
Mörrumsån	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga	3	11	15	27	9	11	10	12	8
Summa Östersjön	1 826	1 659	1 948	1 701	1 696	1 900	1 804	1 860	1 814
Vättern, Vänern, Klarälven	112	170	191	211	188	202	123	104	167
Västkusten	146	144	196	173	195	153	192	177	164
Summa	2 084	1 973	2 335	2 085	2 079	2 255	2 119	2 140	2 145

Källa: Fiskeriverket och Sveriges lantbruksuniversitet.

2. Antal havsöringsungar utsatta i älvar och kustområden, 1000-tal

2. Number of fry of trout released in rivers and coastal areas, thousands

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Lule älv	84	81	82	84	82	96	108	118	126
Skellefte älv	34	24	28	18	29	29	7	39	52
Ume älv	28	22	24	96	23	22	41	30	33
Ångermanälven	49	49	38	53	47	44	49	35	39
Indalsälven	88	67	75	93	65	84	90	64	132
Ljungan	45	23	36	36	36	36	37	37	37
Ljusnan	35	31	35	74	164	64	58	58	49
Dalälven	42	46	69	79	57	51	86	64	55
Sthlms ström	16	27	25	38	16	17	18	19	8
Mörrumsån	-	6	6	6	10	13	11	14	36
Övriga	185	198	210	167	79	148	194	137	171
Summa Östersjön	606	574	628	744	608	604	699	615	738
Vättern, Vänern, Klarälven	45	50	74	55	49	59	66	62	108
Västkusten	4	5	7	5	3	-	-	-	-
Summa	655	629	709	804	660	663	765	676	846

Källa: Fiskeriverket och Sveriges lantbruksuniversitet.

Fakta om statistiken

Statistiken om vattenbruk - akvakultur - omfattar odling av alla slags djur och växter i vatten. Genom skilda odlingsaktiviteter påverkas därvid de naturliga ekosystemen eller skapas artificiella system med hög produktion av fisk, kräftdjur, blötdjur (musslor och ostron m.m.) eller alger.

I Sverige har extensiva former av fiskodling förekommit i hundratals år (t.ex. dammodlingar av karp och ruda). Under 1900-talets omfattande utbyggnad av vattenkraften har odling och utsättning av miljontals lax- och havsöringsungar tillkommit i syfte att kompensera för bortfallet av naturliga reproduktionsområden. Samtidigt har odling och utsättning i syfte att förstärka andra naturliga eller introducerade bestånd ökat i omfattning. Vidare har under 1980-talet ett ökande antal odlingar startat intensivodlingar av matfisk (främst regnbåge) och av blåmusslor.

Statistiken belyser produktionen inom svenskt vattenbruk samt speglar vattenbrukets företagsstruktur. Undersökningen har genomförts årligen sedan 1983.

Vattenbruksstatistiken används av en rad olika myndigheter, företag och organisationer.

Exempel på användare: Jordbruksverket, Jordbruksdepartementet, Havs- och vattenmyndigheten, Miljödepartementet, Naturvårdsverket, Vattenfall, Domänverket, Vattenbrukarnas riksförbund, länsstyrelser, tidningar och tidskrifter, företag inom livsmedelsbranschen, forskningsinstitutioner,

Internationell rapportering sker till Eurostat, EU-institutioner, FAO och OECD.

Vattenbruksstatistiken tillgodoser både ett stort allmäninformativt behov och ett stort instrumentellt behov.

Detta omfattar statistiken

Undersökningssamlingen utgörs av samtliga odlingar, som av länsstyrelserna beviljats tillstånd att bedriva odling av fisk, kräftor, musslor m.m. (cirka 500 odlingar).

Statistiken avser år 2011. För jämförelse redovisas dessutom resultat för de närmast föregående åren.

Definitioner och förklaringar

Odlad art. Regnbågslax är den vanligaste arten inom vattenbruket, både som mat- och sättfisk. Övriga betydelsefulla arter är röding, lax, öring, ål, musslor och kräftor.

Odlingens produktionsinriktning. Genom enkäten insamlas uppgifter om produkter avsedda för konsumtion (matfisk) och produkter som levererats för utsättning (sättfisk). Odlingar med båda inriktningarna förekommer.

Produktion. Produktionen anges i kilo uppdelat på art och användning (konsumtion/utsättning).

Försäljning. Fakturerat försäljningspris exklusive moms uppdelat på art och användning (konsumtion/utsättning).

Anläggningstyp. Vanligast förekommande är jorddammar, kassar, bassänger och odling på band (musslor).

Sysselsättning. Antal personer och arbetstimmar uppdelat på kön.

Så görs statistiken

Undersökningen är en totalundersökning för samtliga odlingar i populationen. Uppgifterna insamlas med hjälp av en postenkät där odlaren fyller i uppgifter om inriktning, art, produktion och försäljningsvärde.

Resultat från denna undersökning publiceras årligen.

Statistikens tillförlitlighet

Enkätmaterial sänds under vintern till cirka 500 odlingar. Registrering, granskning och rättning av blankettuppgifter utförs. Påminnelse sänds ut till odlare som ej inkommit med blanketten. Oklara eller uteblivna enkätsvar föranleder ett uppföljningsarbete under våren, varvid kontakter tas med uppgiftslämnare och med lokala myndigheter.

Enkäten har besvarats av praktiskt taget samtliga odlingar vilkas verksamhet bedöms vara av betydelse för undersökningsresultaten. Detta efter att ett relativt omfattande påminnelsearbete och uppgiftskomplettering skett per telefon.

Tillförlitligheten i de enskilda odlingarnas produktionsuppgifter har inte prövats på annat sätt än att de jämförts med tidigare års uppgifter. I tveksamma fall har det uppgiftslämnande företaget kontaktats.

Jämförelser mellan olika register innehållande odlingar inom vattenbruksområdet har möjliggjort vissa kompletteringar av odlarregistret.

Bra att veta

Undersökningen har inte undergått några väsentliga förändringar i definitioner eller metoder. Jämförbarheten mellan åren är god. Sedan år 2000 inhämtas även information om sysselsättning samt om produktion och försäljning av sättfisk.

Annan statistik

Vattenbruk för år 2010 redovisades i Statistiskt meddelande JO 60 SM 1101.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Ta del av statistiken samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

The yield of Swedish aquaculture in 2011 was 10 140 metric tonnes of *food fish*, which when converted to round fresh weight is the equivalent of 11 970 tonnes. The dominating species was rainbow trout (10 745 tonnes in fresh weight), with 90 % of the total production of fish for consumption. The production of char amounted to 1 128 tonnes. The production of eel was estimated at 90 tonnes. Furthermore there were 1 470 tonnes of cultivated blue mussels.

The total value of the aquaculture production of *food fish* amounted to SEK 328 million, an increase with SEK 74 million compared to 2010. The dominating species was rainbow trout with SEK 262 million.

The production of *fish for stocking* was estimated at 1 064 tonnes. The dominating species was rainbow trout with 666 tonnes. The trout production amounted to 237 tonnes and char was estimated at 88 tonnes. The total value of the aquaculture production of *fish for stocking* amounted to SEK 77 million.

For compensatory purposes 3.0 million of fry of salmon and sea trout were released, mainly in rivers running into the Baltic.

The number of persons employed in Swedish aquaculture was estimated at 392 and the total number of working hours at 420 000.

List of tables

1. Number of fry of salmon released in rivers and coastal areas, thousands	15
2. Number of fry of trout released in rivers and coastal areas, thousands	15

List of terms

Alger	Seaweeds
Antal	Number
Arbetstimme	Working hour
Bassäng	Raceway
Blåmusslor	Blue mussels
Damm	Pond
Blötdjur	Molluscs
Fiskslag	Species of fish
Flodkräfta	Noble crayfish
Färskvikt	Fresh weight
Försäljningsvärde	Sales value
Havsbruk	Mariculture
Havsöring	Sea trout
Inlandsvatten	Inland water
Kasse	Cage
Kräfta	Crayfish
Kuststräcka	Coastal district

Lax	Salmon
Län	County
Matfisk	Fish for consumption
Miljoner kronor	Millions of Swedish kronor (SEK)
Musslor	Blue mussels
Mängd	Quantity
Odling	Holding
Ostron	Oyster
Regnbågslax	Rainbow trout
Recirkulerande	Recirculating
Röding	Char
Signalkräfta	Signal crayfish
Saltvatten	Salt water
Skaldjur	Crustaceans
Slaktad vikt	Slaughtered weight
Summa	Total
Sysselsättning	Employment
Sättfisk	Fish for stocking
Ton	Metric tonnes
Sötvatten	Freshwater
Vattenbruk	Aquaculture
Ål	Eel
Öring	Salmon trout
Övriga arter	Other species